

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

Vấn mẫu hay lớp 9 phân tích diễn biến tâm trạng nhân vật ông Hai trong tác phẩm truyện ngắn Làng của nhà văn Kim Lân.

Đề bài: Anh/ chị hãy phân tích diễn biến tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn “Làng” của Kim Lân.

Bài văn hay nhất phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai

Kim Lân là nhà văn chuyên viết truyện ngắn về nông thôn và cuộc sống của những người nông dân. Truyện ngắn "Làng" được ông viết năm 1984 thời kì đầu của cuộc kháng chiến chống Pháp. Trong truyện ngắn này, ông đã xây dựng thành công nhân vật ông Hai - một con người giàu lòng yêu làng, yêu nước tha thiết, chính vì vậy khi nghe tin làng chợ Dầu theo giặc ông cảm thấy rất đau khổ, nhục nhã.

Ngôi làng đối với mỗi người nông dân rất quan trọng. Nó là ngôi nhà chung cho cộng đồng, họ mạc. Đời này qua đời khác, người nông dân gắn bó với cái làng như máu thịt, ruột rà. Nó là nhà cửa, đất đai, là tổ tiên, là hiện thân cho đất nước đối với họ. Vốn là một người có tình yêu làng, yêu nước sâu sắc, ông Hai không muốn đi tản cư bởi ông nghĩ: "Mình sinh ra ở đây từ bé, giờ gặp lúc hữu sự mà bỏ đi thì còn ra gì nữa". Nhưng khi nghe các chiến sỹ cán bộ giảng giải, ông hiểu rằng "đi tản cư cũng là kháng chiến" nên ông mới đồng ý.

Những ngày đầu ở nơi tản cư, do mới lên lạ đất, lạ người lại không có việc gì để làm nên ông nhớ làng da diết, chày bóng, ông nhớ những ngày làm việc cùng với anh em, ông cảm thấy như mình được trẻ ra. Hơn thế nữa, gia đình ông lại ở nhờ nhà của một mục xấu tính nên ông phải sống trong tâm trạng ngột ngạt, khó chịu. Lúc này, niềm vui của ông chỉ là hàng ngày đi nghe tin tức thời sự kháng chiến và khoe cái làng chợ Dầu của ông đánh Tây. Hôm nay, ở phòng thông tin ông nghe được rất nhiều tin chiến thắng từ trẻ con đến người phụ nữ; điều này "làm ruột gan ông cứ múa cả lên, vui quá". Đang tràn ngập trong niềm vui và sự sung sướng, ông Hai có cảm giác cảnh vật bên đường như đẹp hơn rất nhiều.

Cũng trên đoạn đường trở về, trong tâm trạng vui vẻ ấy, nhà văn Kim Lân đã khéo léo đan cài vào đó một kịch tính thứ hai - một biến cố bất ngờ xảy ra. Ông gặp những người đàn bà tản cư từ Gia Lâm lên, khi gặp họ, ông tưởng mình sẽ nghe được nhiều tin vui hơn nữa nhưng thật bất ngờ, ông Hai nhận được tin cả làng chợ Dầu làm việt gian theo Tây. Cái tin ấy là một tin chết người, nó chẳng những làm mất hết niềm tin, sụp đổ niềm tự hào về làng của ông mà còn khiến ông tủi khổ, nhục nhã vì đã khoe bao điều hay về nó. Vừa nghe như vậy, ông Hai thấy cổ họng mình nghẹn đắng lại, da mắt tê rần rật, ông lặng đi tưởng chừng như không thở được; ông đang ở trong một trạng thái bất ngờ, đột ngột và

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

vô vùng xấu hổ. Ông vờ lãng sang chuyện khác để trốn những người đàn bà kia nhưng lời nói của họ như những nhát dao chém vào người ông đau đớn. Trên đường trở về ông chỉ dám cúi gầm mặt xuống đất không dám ngẩng mặt nhìn ai. Vừa về đến nhà, ông nằm vật ra giường, nước mắt trào ra, ông tức giận chửi bọn Việt gian làng Dầu bán nước nhưng ông lại thấy những lời chửi của mình thật vô lí. Ông kiểm đếm từng người trong óc nhưng không tìm được ai có thể phản bội, họ toàn là những người có tinh thần cả mà. Nhưng thằng chánh Bệu thì đích thị là người làng ông rồi khiến ông có tâm trạng bối rối, phân vân, nửa tin nửa ngờ. Chỉ bằng một đoạn văn ngắn, tác giả đã cụ thể hoá sống sờ, ngạc nhiên cao độ đến bốc lửa, nghẹn ngào đau đớn, tức giận khi nghe tin làng chợ Dầu theo giặc. Qua đây, một lần nữa, nhà văn Kim Lân đã chứng tỏ bút lực dồi dào, khả năng phân tích sắc sảo, tái hiện sinh động trạng thái tình cảm, hành động của ông Hai trong biến cố này.

Cả nhà ông Hai những ngày sau đó, sống trong bầu không khí âm ảm, nặng nề, đầy lo lắng. Họ nghĩ đến sự ghẻ lạnh, tẩy chay của mọi người và đặc biệt lo lắng khi không biết sẽ phải làm thế nào. Ông Hai ăn không ngon, ngủ không yên, lúc nào cũng nơm nớp, bất ổn trong nỗi tủi nhục ê chề. Thậm chí ông không dám nhắc tới, phải gọi tên cái chuyện phải bội là "chuyện ấy", ông tuyệt giao với tất cả mọi người, trốn biệt ở nhà, không dám bước chân ra ngoài vì xấu hổ. Và cái chuyện vợ chồng ông lo nhất cũng đã đến. Bà chủ nhà bóng gió đuổi gia đình ông đi, chỉ vì họ là người làng theo Tây. Gia đình ông Hai ở vào tình thế căng thẳng, khó khăn nhất: "Thật là tuyệt đường sinh sống", đâu đâu có người chợ Dầu người ta cũng đuổi như đuổi hủi. Trong tình cảnh ấy ông Hai đã nghĩ hay là quay về làng nhưng rồi ông đã dứt khoát "về làng tức là bỏ kháng chiến, bỏ cụ Hồ, chịu đầu hàng Tây là cam chịu kiếp sống nô lệ, cô độc" nên ông đã quyết định "làng thì yêu thật nhưng làng theo Tây thì phải thù". Đến đây, tình yêu làng của ông Hai đã hoà quyện vào tình yêu nước. Tình cảm cách mạng khi bị đặt vào tình huống thử thách gay gắt buộc phải lựa chọn giữa làng và nước, ông Hai đã chấp nhận hi sinh tình cảm làng vì có một tình cảm thiêng liêng, lớn hơn - đó là tình cảm dành cho kháng chiến, cho cụ Hồ. Trong tâm trạng bế tắc và tuyệt vọng ông Hai chỉ còn biết chút nỗi lòng của mình qua lời nói thủ thủ, tâm sự với đứa con út của mình. Thực chất, những lời tâm sự với con chính là lời giải bày của ông.

Mặc dù đã vui đi nỗi nặng nề trong lòng phần nào nhưng ông vẫn chưa vui đi phần nào nỗi tuyệt vọng, bế tắc trong lòng ông, vì thế nhất quyết phải có một sự cởi nút ở mức độ cao hơn. Nhà văn Kim Lân đã cho xã hội một nhân vật mới: Ông chủ tịch xã đã lên tận khu tản cư cải chính lại tin đồn đó, sự cải chính tin đồn đó thật quan trọng, đúng lúc, nó xoá đi sự tuyệt vọng trong lòng người dân chợ Dầu. Nó đã đem lại niềm vui sướng cho ông Hai vì vậy nhà mình bị Tây đốt sạch nhưng ông vẫn mang tin này đi khoe khắp nơi với thái độ sung sướng, hớn hờ không một chút nuối tiếc. Ông cố gắng khoe để thật nhiều người biết như một bằng chứng khẳng định làng chợ Dầu của ông trung thành với kháng chiến. Hành động của ông Hai thật vô lí nhưng đặt trong mạch tâm lí, nó có giá trị đề cao tinh thần hi sinh của ông vì cách mạng, vì kháng chiến. Qua đó, ông tự nhủ lòng mình yêu làng, yêu nước hơn và trung thành với cách mạng.

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

Xây dựng thành công diễn biến tâm trạng nhân vật ông Hai là thành công lớn nhất của truyện ngắn "*Làng*". Điều đó đã thể hiện được tài năng của nhà văn Kim Lân trong việc khám phá chiều sâu tâm lí nhân vật. Và hơn hết, điều đó đã xây dựng trong lòng độc giả một chân dung sống động, cảm động của người nông dân Việt Nam chất phác, thật thà.

» *Dàn ý phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng*

Một số bài phân tích chi tiết nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

Bài mẫu 1: Bài làm của bạn Đào Phan Vũ Hồng Vân, lớp 9-1, trường THCS Ngô Sĩ Liên, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội

Tình yêu làng xóm quê hương là một phẩm chất truyền thống của người dân Việt Nam đã được thể hiện rõ trong các tác phẩm văn học. Trong truyện ngắn Làng của nhà văn Kim Lân, nhân vật Ông Hai vừa có lòng yêu làng tha thiết như truyền thống vốn có của người dân Việt Nam lại vừa có những nét mới mẻ đáp ứng không khí sôi nổi, quyết tâm của cuộc kháng chiến chống Pháp lúc bấy giờ.

Cũng như bao người nông dân khác, sống êm ả sau lũy tre làng, ông Hai yêu làng Chợ Dầu của mình với một tình yêu thật đặc biệt. Tình cảm đó trong ông biểu hiện bằng tính hay khoe về cái hay, cái giỏi của làng quê mình, cứ như không đâu bằng được như vậy. Ông khoe làng bất cứ ở đâu và bất cứ lúc nào. Ông nói về sự giàu có, trù phú của làng mình với một niềm say mê và náo nức lạ thường: “Hai con mắt ông sáng hẳn lên, cái mặt biến chuyển...”. Ông kể về cái làng của ông như một người nông dân tự hào về những thửa ruộng xanh ngút ngàn do chính tay mình cày cấy, như một trọc phú khoe về cơ ngơi giàu có của mình, ông tự hào khoe về làng mình như khoe của cái quý giá của cá nhân mình vậy. Thật là một tình cảm chân tình, mộc mạc nhưng đáng trân trọng vô cùng. Tất cả những điều đáng kiêu hãnh đó đã chứng tỏ rằng người dân làng ông đều là những con người cần cù trong lao động, có ý thức đóng góp cho quê hương mình ngày càng giàu đẹp. Những phẩm chất đáng quý đó không chỉ của riêng người nông dân làng Chợ Dầu mà còn là của những người dân Việt Nam trên muôn ngàn làng quê khác.

Sau Cách mạng, khi đã được giác ngộ ý thức giai cấp, tình yêu làng của ông Hai có những biến chuyển sâu sắc. Nếu trước kia ông coi cái “sinh phần của cụ Thượng” là niềm hãnh diện trước con mắt ngạc nhiên của dân làng khác thì bây giờ ông đâm ra căm thù nó vì “cái lăng ấy nó làm khô ông, nó còn làm khổ bao nhiêu người trong làng này nữa”. Ông còn biết tham gia tự vệ để chiến đấu chống Pháp bảo vệ làng quê, và còn làm nhiều việc khác để phục vụ cho kháng chiến. Lúc này, ông kể về làng một cách hả hê, nào là làng có nhà thông tin, chòi phát thanh cao lớn nhất vùng, rồi những buổi tập dân quân tự vệ có cả phụ lão tham gia, khoe những đường hào, những ụ... Tuy chỉ là cách nghĩ, cách

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

nói của người nông dân hồn nhiên, chất phác, nhưng ông vẫn luôn luôn tâm niệm: bảo vệ làng tức là đi theo kháng chiến.

Khi phải xa làng đi tản cư ông lão cũng nghĩ rằng: “Tản cư cũng là kháng chiến”. Xa làng khi nghe tin giặc đánh Chợ Dầu, ông đã hỏi ngay: “Ta giết bao nhiêu thằng?”. Câu hỏi đó chứng tỏ quyết tâm chống giặc, góp một mặt trận nhỏ cho chiến trường chung của cả nước. Lòng yêu làng, nhớ làng chuyển thành sự quan tâm tới chiến sự, tới chính phủ của Cụ Hồ. Đó là biểu hiện cao đẹp về lòng yêu nước của những người dân quê Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Pháp xâm lược giành độc lập, tự do cho dân tộc.

Đến đây ta thấy rằng tình cảm làng xóm quê hương đầy tính truyền thống của người dân quê Việt Nam từ bao đời nay đã mang những nét mới của thời đại. Ông Hai khoe làng trong cuộc kháng chiến chống Pháp của đất nước chính là ông đã đặt làng trong phong trào cách mạng chung. Đó là cơ sở để ông Hai tự hào về sự hoà nhập cuộc chiến đấu bảo vệ làng, không theo địch của làng Chợ Dầu với cuộc kháng chiến vĩ đại của cả nước. Đây là điều mới mà cách mạng đã đem lại cho ông. Nét đẹp này đã tạo nên bản lĩnh vững vàng để nhân vật có thể trải qua nhiều bão tố và những trắc trở ở đời mà vẫn vững vàng, kiên định.

Thử thách đầu tiên xảy ra trong một hoàn cảnh đặc biệt. Đó là khi tin làng Chợ Dầu theo giặc – tuy mới chỉ phong thanh từ miệng mấy người dân tản cư cũng đủ khiến ông vô cùng bàng hoàng, đau xót. Hàng loạt diễn biến tâm trạng giằng xé tâm can ông. “Da mặt ông tê rần rần”, “cổ nghẹn ắng hẳn lại” chứng tỏ rằng ông đang đi tới cực điểm của sự đau khổ và mất hết niềm tin. Nhớ làng, mong được trở về làng đến khắc khoải, đau đớn vậy mà lúc này người nông dân chân chất này đã phải thốt ra những lời đau xót: “Làng thì yêu thật, nhưng làng theo Tây mất rồi thì phải thù”. Từ trong tâm thức, ông Hai đã không cho phép dân làng đi ngược với lí tưởng của nhân dân, đất nước, đi ngược với cuộc kháng chiến toàn dân, toàn diện của dân tộc.

Mặc dù dần lòng lại nhưng suy nghĩ, tình cảm đối với làng Chợ Dầu như ngấm vào máu thịt của ông vậy. Ông hỏi con quê ở đâu cốt để con nhắc đến làng chợ Dầu của ông. Ông thủ thủ tâm sự rồi khóc với đứa con bé bỏng cũng chính là để khẳng định lại lòng trung thành tuyệt đối của mình đối với Cách mạng, với Cụ Hồ. Mỗi việc ông làm, mỗi lời ông nói, mỗi biểu hiện dù nhỏ nhất trong tâm trạng ông lúc này đều chứng tỏ tình yêu làng xóm quê hương của người nông dân này đã có những chuyển biến sâu sắc về nhận thức cách mạng, nhận thức giai cấp.

Lần thử thách thứ hai là khi nghe tin cải chính về làng Chợ Dầu, ông như được hồi sinh, sung sướng như trẻ con, bô bô đi khoe khắp nơi. Những mất mát do giặc gây ra với ông và làng Chợ Dầu được ông mang đi khoe như những bằng chứng về lòng trung thành của mỗi người nông dân làng ông sau Cách mạng tháng Tám, trong kháng chiến chống thực dân Pháp. Người ta vẫn quan niệm nông dân là những người có đặc tính tư hữu, nhưng ở đây, khói lửa của cuộc chiến, sinh mệnh của đất nước đã khiến họ sẵn sàng hi

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

sinh tất cả cho cuộc chiến tranh vĩ đại của dân tộc. Họ sẵn sàng nhường cơm sẻ áo cho nhau, sẵn sàng cống hiến công sức, tài sản, thậm chí cả xương máu cho thắng lợi cuối cùng của đất nước.

Ông Hai là nhân vật điển hình cho người nông dân Việt Nam trong Cách mạng tháng Tám, có lòng yêu làng tha thiết, hoà vào tình yêu nước thiêng liêng, sâu sắc. Họ sẵn sàng hi sinh tất cả, kể cả ngôi nhà, hay cả làng quê yêu dấu, tổ ấm tâm linh của mình cho kháng chiến.

Truyện ngắn **Làng** đã thể hiện cách nhìn mới mẻ, đúng đắn của nhà văn Kim Lân về người nông dân Việt Nam trong cuộc kháng chiến chống Pháp trường kì và anh dũng. Ở đó, lịch sử hào hùng của đất nước đã lay động trái tim chân thật của mỗi người, khiến cho những phẩm chất đáng quý trong tâm hồn họ trở nên tốt đẹp hơn, cao quý và sâu sắc hơn.

Bài mẫu 2: Bài làm của bạn Nguyễn Quy Vũ, lớp 9A4, trường THCS Ngô Sĩ Liên, quận Hoàn Kiếm, Hà Nội

Làng của Kim Lân là một trong những truyện ngắn đặc sắc về đề tài người nông dân, về chủ nghĩa yêu nước trong cuộc kháng chiến chống thực dân Pháp thần thánh xưa kia. Trong truyện, ta thấy được tình yêu làng xóm quê hương được nâng lên thành tinh thần yêu nước, yêu Tổ quốc sâu nặng trong tâm hồn những người nông dân bình dị, chân chất. Chuyển biến tốt đẹp đó chỉ có thể thấy được trong những hoàn cảnh nóng bỏng quyết tâm đánh đuổi kẻ thù xâm lược.

Truyện được tác giả viết vào những ngày đầu cuộc kháng chiến chống Pháp. Nói về người nông dân nhưng chủ yếu câu chuyện xoay quanh nhân vật ông Hai, một lão nông cần cù, chất phác như bao nhiêu người khác. Chỉ có điều đáng nói là ông lão yêu làng quê mình chả giống ai, yêu bằng một thứ tình cảm rất riêng biệt.

Kim Lân đã nắm bắt được nét đáng quý đó để thể hiện một cách chân thực nhưng cũng rất độc đáo và thú vị trong truyện ngắn của mình. Ông Hai yêu cái làng Chợ Dầu của mình vô cùng, tình yêu đó khiến ông trở thành người thích khoe khoang. Cái gì của làng Dầu cũng hay cũng khéo, nào là con đường làng lát toàn đá xanh, trời mưa trời gió thì sạch mà trời nắng phơi rơm rạ thì chả cái gì bằng được, nào là cái sinh phần của cụ Thượng... Có khoe như vậy, người dân nơi khác mới trầm trồ, mới thán phục. Trong tất cả các câu chuyện của ông luôn luôn có đề tài về nơi “chôn rau cắt rốn” và cũng chỉ khi ấy trông ông mới trở nên sáng sủa, tinh nhanh. Quả thật, niềm hãnh diện về chốn “quê cha đất tổ” ở con người này thật hồn nhiên, trong sáng.

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

Cách mạng về, đem đến cho mọi người cuộc sống mới, không còn áp bức bóc lột, người dân cây được làm chủ ruộng đồng, làng quê và nhận thức của những người nông dân như ông được mở mang, hiểu biết hơn xưa... Rồi cuộc kháng chiến chống Pháp bùng nổ, lời kêu gọi toàn quốc kháng chiến của Bác Hồ đã thổi bùng ngọn lửa yêu nước trong lòng toàn thể dân tộc và tất cả những người dân quê như ông Hai. Ông sớm nhận thức ra được giá trị đích thực của làng quê mình, con người quê hương mình. Cho nên nếu có nghe ông khoe về làng Dầu bây giờ chúng ta cũng thấy thật hồ hởi, phấn chấn. Nào là khí thế cướp chính quyền, nào là tập tữ vệ, đào hào, đắp ụ, chuẩn bị chiến đấu,... tấm lòng chân thực và niềm tự hào chân chính của ông đã thể hiện một bước chuyển mình sâu sắc của người nông dân từ tình cảm cục bộ, cá nhân với làng quê của mình hoà thành lòng quyết tâm đánh giặc, bảo vệ quê hương, giành độc lập cho đất nước.

Ông ý thức rằng việc rời làng đi tản cư, đưa người già, con trẻ ra khỏi vùng có chiến sự cũng là tham gia kháng chiến. Đang say sưa cùng bà con xóm giềng, đang hào hứng cùng anh em tữ vệ, giờ phải xa làng đối với ông là một cực hình, cả ngày, ngoài công việc mưu sinh ra là lòng ông lại vời vợi nhớ về làng quê. Nỗi nhớ đó khiến ông buồn bực, bứt rứt khôn nguôi. Ông cáu gắt, cáu càu bất cứ lúc nào có thể, ông đay nghiến, trách cứ toàn là những việc không đâu. Có lẽ chỉ khi sang nhà bác Thứ vào mỗi tối, ông Hai mới được toại nguyện. Ở đó, ông được nói thoải sức về chuyện kháng chiến, chuyện Cụ Hồ và dĩ nhiên quanh quẩn lại trở về với làng Chợ Dầu của mình... Được nói, được khoe đối với ông là một nhu cầu không thể thiếu được, dù rằng bác Thứ có nghe hay không cũng không quan trọng. Những tình cảm đáng quý đó đã làm nên nét đẹp thuần khiết trong tâm hồn của những người lao động nói chung và cũng là của nhân vật ông Hai nói riêng.

Nhưng phải đợi cho đến lúc ông Hai bộc lộ các cảm xúc buồn vui, yêu ghét một cách mạnh mẽ và quyết liệt của mình trước những tình huống bất ngờ xảy ra ta mới thấy hết được mức độ chuyển biến sâu sắc của người nông dân Việt Nam trong hoàn cảnh lịch sử lúc bấy giờ. Bắt đầu bằng việc cái tin làng Chợ Dầu theo giặc làm Việt gian qua các người dân đi tản cư mang đến. Tiếp nhận tin dữ đó, ông nghe như tiếng sấm đột ngột nổ bên tai, “cổ họng ông nghẹn ắng hẳn lại” rồi tiếng nói của ông không thoát ra nổi để trở thành “rặn ề ề trong cổ”. Bên ngoài ông cố tỏ ra bình thường nhưng tâm hồn ông bán loạn khiến da mặt “tê rân rân” của sự xấu hổ xen lẫn hoài nghi và đau khổ. Cuộc sống của ông thay đổi hoàn toàn, từ lời ăn tiếng nói đến cách cư xử hằng ngày. Hình như ông không muốn ai nhìn thấy sự xuất hiện của mình ở trên đời này, ông dầm ra hay suy luận, bán tín bán nghi... khó có ai thấy lại được con người lao động cởi mở, hồn hậu, ăn to nói lớn của ông trước kia nữa. Ông đau đớn, tủi hổ vì cái làng mà ông tự hào trước đây đã có hành động xấu hổ, nhục nhã như vậy. Những ý nghĩ đen tối, những nỗi đau khổ vật vờ túc trực trong ông. Mới trước đây còn thiết tha hướng về làng quê, chỉ lo không được trở lại làng nữa, vậy mà trong phút chốc ông đau đớn đi đeri quyết định trái ngược lại: “Làng thì yêu thật, nhưng làng theo Tây mất rồi thì phải thù”. Cuộc trò chuyện tâm tình với đứa con út và những giọt nước mắt của ông đã cho chúng ta thấy tình cảm gắn bó, yêu thương làng quê của người nông dân xưa kia không thể tách rời tình yêu Tổ quốc, lòng căm thù không đội trời chung với giặc Pháp xâm lược. Lúc này, yêu làng là phải sát vai, chung sức đánh

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

đuổi quân thù để đất nước được giải phóng, quê hương được yên bình. Nếu làm ngược lại là hành động phản bội không thể tha thứ được !

Tình hình nghiêm trọng đến mức ông chủ tịch làng Chợ Dầu phải lên tận nơi tản cư của dân làng mình để cải chính. Nghe tin đó ai cũng mừng, riêng ông Hai như được hồi sinh, trẻ ra chục tuổi. Niềm vui đến khiến ông trở thành trẻ con, hai tay “cứ múa lên” mà khoe, ông cuống quýt chạy từ người này sang người khác mà nói, mà khoe, mà thanh minh, cải chính,... Có lẽ, ông là người duy nhất trên thế gian này đi khoe làng mình cháy hết cả và cả nhà ông cũng cháy hết sạch, không còn gì. Thoáng nghe thấy lạ lùng, nhưng có như vậy mới khiến ta vỡ lẽ ra, tất cả sự mất mát mà ông đang ra sức khoe kia lại là minh chứng hùng hồn nhất cho cái làng Chợ Dầu của ông đã đánh Pháp đến cùng. Có thể mới bị chúng tàn phá dã man “cháy tàn cháy rụi” như vậy. Ông Hai cũng như mọi người nông dân Việt Nam khác sẵn sàng đánh đổi mọi thứ hay thà mất hết tất cả miễn sao đánh đuổi được quân thù, giành lại độc lập tự do cho đất nước. Có vậy, ông mới mau được trở lại làng quê, lại có biết bao nhiêu thứ giỏi, thứ tài mà khen, mà khoe thoải mái ! Chuyển biến sâu sắc này là biểu hiện cao đẹp của chủ nghĩa yêu nước chân chính mà ông Hai cũng như những người nông dân ở mọi làng quê Việt Nam đã bộc lộ.

Bên cạnh nhân vật chính, chúng ta còn thấy nhiều người nông dân khác cũng thể hiện tấm lòng của mình. Dù ít hay nhiều, dù thoáng qua hay đầy góc cạnh... họ cùng tô điểm cho truyền thống yêu nước của người nông dân nói riêng hay của người Việt Nam nói chung. Một mục chủ nhà ngoa ngoắt, tham lam nhưng khi kháng chiến nổ ra đã tự nguyện sê nhà sê cửa cho người tản cư. Vậy mà sẵn sàng đuổi khéo khi nghe tin làng quê của họ theo giặc phản bội nhân dân, phản bội Tổ quốc. Một ông chủ tịch xã lặn lội bao nhiêu đường đất, không quản nguy hiểm để đưa tin cải chính, bảo vệ thanh danh cho quê hương mình, đảm bảo tiếng tốt cho dân làng mình. Không coi trọng tình cảm đối với kháng chiến, với cách mạng thì sao đủ dũng cảm làm như thế được ! Một câu chửi bâng quơ của người đàn bà tản cư dùng chân cho con bú cũng nói lên được tấm lòng sâu sắc của họ với đất nước: “Cha mẹ tiên sư nhà chúng nó ! Đói khổ ăn cắp, ăn trộm bắt được người ta còn thương. Cái giông Việt gian bán nước thì cứ cho mỗi đứa một nhát !”. Những cử chỉ của họ tuy khác nhau nơi việc làm nhưng đều giống nhau nơi lòng nồng nàn yêu nước ghét giặc. Như vậy, bất kể người già hay trẻ, bất kể phụ nữ hay nam giới, cuộc kháng chiến chống Pháp đã lôi cuốn họ hoà vào dòng thác cách mạng để họ có điều kiện đem “thứ của quý” đó ra khỏi rương hòm và có dịp “trưng bày trong tủ kính hay bình pha lê” như lời Hồ Chủ tịch đã nói.

Tác phẩm đã nói lên sự mở rộng và thống nhất của tình yêu quê hương trong tình yêu đất nước và đó cũng là nét mới trong nhận thức và tình cảm của người nông dân trong cuộc kháng chiến chống Pháp năm xưa. Họ đã cùng với nhân dân cả nước tô điểm cho trang sử oanh liệt chống ngoại xâm của cha ông ta.

Phân tích tâm trạng nhân vật ông Hai trong truyện ngắn Làng

» Tham khảo thêm:

- Cảm nhận của em về tình yêu làng của nhân vật ông Hai
- Phân tích nhân vật anh thanh niên trong Lặng lẽ Sa Pa